

- Hội đồng Phụ huynh Trường Công giáo
(Council of Catholic School Parents)
Điện thoại (02) 9287 1590
Fax (02) 9264 6308
roger.osullivan@cecnsw.catholic.edu.au
- Liên hiệp các Hội Phụ huynh và Công dân NSW
(Federation of Parent and Citizens' Associations of NSW)
Điện thoại (02) 9360 2481
Fax (02) 9361 6835
mail@pandc.org.au
- Hội đồng Phụ huynh NSW
(NSW Parents' Council)
Điện thoại (02) 9955 8276
Fax (02) 9954 4429
office@parentscouncil.nsw.edu.au

Có các bản phiên dịch của tờ thông tin này tại
www.nlnw.nsw.edu.au

Các ý tưởng để áp dụng tại nhà

Giúp con quý vị đang học lớp 7 về đọc viết và toán số

Australian Government
Department of Education,
Science and Training

Được tài trợ bởi các ngân quỹ do Bộ Giáo dục, Khoa học và Huấn luyện thuộc Chính phủ Úc cấp, thuộc Tuần lễ Toàn quốc về Đọc viết và Toán số.

**national literacy
and numeracy week**

Liên hoan về đọc viết và toán số

Đọc viết là gì?

Đọc viết là khả năng đọc và sử dụng các thông tin được viết ra, và khả năng viết thích hợp với nhiều hoàn cảnh khác nhau. Điều này gồm sự hòa hợp giữa việc nói, nghe và suy xét với việc đọc và viết.

Đọc viết có nghĩa là gì ở trung học?

Ở Lớp 7, con quý vị sẽ học các môn học khác nhau với các giáo viên khác nhau. Mỗi môn học có các yêu cầu về đọc viết riêng, chẳng hạn như viết về một thí nghiệm khoa học thì rất khác với việc viết về một biến cố trong lịch sử. Giáo viên của mỗi môn học sẽ dạy học sinh cách đọc và viết cho môn học của mình.

Việc học của con quý vị trong mọi môn học sẽ được hỗ trợ nhờ:

- nói và nghe
- đọc
- viết

Phụ huynh đóng một vai trò chủ yếu trong việc giúp con mình thực hành và phát triển thêm kỹ năng đọc viết. Sau đây là một số các ý tưởng mà quý vị có thể áp dụng tại nhà. Các ý tưởng này không dựa trên kiến thức về các môn học tại trường.

Nói và nghe ở lớp trung học

Ở trung học, nói & nghe trong lớp gồm có:

- nghe để biết các ý tưởng chính
- bảo vệ hay ủng hộ một quan điểm
- hiểu các quan điểm khác nhau của những người khác

Quý vị có thể làm gì tại nhà?

Nói và nghe giúp mọi người diễn đạt và phát triển thêm các ý tưởng của mình. Khi nói chuyện với con và lắng nghe con nói, quý vị có thể cho thấy là quan điểm và ý tưởng của các em được tôn trọng và công nhận. Nói và lắng nghe tiếng mẹ đẻ cũng giúp phát triển khả năng đọc viết tiếng Anh của con quý vị.

- Khi nghe con nói, hãy tập trung vào các điều mà em chia sẻ với quý vị. Hãy tìm hiểu thêm bằng cách hỏi các câu chẳng hạn như: “Tại sao con nghĩ như vậy?” “Nếu...thì sao?” “Tại sao điểm này lại khác vậy?” “Có thể có các trường hợp khác không?”
- Yêu cầu con giải thích các bài làm tại nhà cho quý vị biết. Bàn về các bài làm có thể giúp con quý vị hiểu rõ những gì cần phải làm.

Hình vẽ của Fernleigh Adams, Lớp 11

Đọc ở lớp trung học

Ở trung học, đọc trong lớp gồm có:

- đọc thật nhiều để biết chi tiết, thí dụ như trong nghệ thuật tạo hình thì dùng nhiều nguồn khác nhau để tìm hiểu về một nghệ sĩ nào đó và công trình của nghệ sĩ này.
- đọc về chi tiết đặc biệt nào, chẳng hạn như trong lịch sử thì tìm chi tiết về nơi chốn và thời gian xảy ra biến cố đó.
- đọc theo kiểu đặt câu hỏi, xét tới những thông điệp chứa ẩn trong bài chẳng hạn như việc vợ đũa cả nắm hay thành kiến sẵn có, thí dụ như quảng cáo được tiêu biểu bởi một nhóm nào sẽ ảnh hưởng tới ý kiến của dân chúng đối với nhóm đó như thế nào.
- đọc nhiều loại bài khác nhau và đọc kỹ các bài để phân tích phê phán, để thưởng thức và giải trí.

Quý vị có thể làm gì tại nhà?

Ở trung học, con quý vị phải đọc thật nhiều vì các mục đích khác nhau cho nhiều môn học khác nhau. Học sinh phải có thể suy ra những điều người ta muốn nói và hiểu ngầm để biết những gì mà người ta không nói thẳng ra. Những người đọc hữu hiệu cần phải đánh giá các chi tiết và ý tưởng nói trong bài, cách thức trình bày các ý tưởng đó và các chi tiết nào bị bỏ sót.

Trước khi đọc

- Yêu cầu con quý vị giải thích lý do khiến em đọc, thí dụ như để thưởng thức, để tìm chi tiết đặc biệt nào, để có thể làm điều gì.
- Yêu cầu con nói cho quý vị nghe bài em đọc có thể bao gồm những gì. Điều này sẽ giúp các em suy nghĩ về đề tài đó trước khi đọc.

Sau khi đọc

- Hỏi con coi đây có phải là bài đọc hữu ích nhất hay không. Có bài nào khác để đọc nữa không? Bài này có hữu ích không?

- Bàn với con về những chi tiết nào có thể được tìm thấy trực tiếp trong bài các em đang đọc. Những chi tiết nào có thể được suy ra từ bài các em đang đọc, nhưng lại không được nói thẳng ra?
- Yêu cầu con nói cho quý vị biết về các chi tiết được trình bày dưới dạng đường biểu diễn, biểu đồ hay hình vẽ. Tại sao chi tiết ấy lại được trình bày dưới dạng này?

Viết ở lớp trung học

Ở trung học, viết trong lớp gồm có:

- viết các bài hay và có mạch lạc, phù hợp với công việc phải làm
- viết một đoạn văn để trả lời một câu hỏi.

Quý vị có thể làm gì tại nhà?

Bằng cách viết, học sinh diễn đạt sự hiểu biết của mình về việc học, các quan điểm và ý tưởng mới trong các môn học khác nhau. Cách viết một bài văn tùy thuộc vào lý do để em viết bài này ra.

Thí dụ trong môn Anh ngữ, học sinh có thể viết truyện ngắn, viết câu trả lời cho các cuốn sách và phim, và mô tả các nhân vật. Trong môn địa lý, học sinh có thể viết bài mô tả các môi trường khác nhau, giải thích địa mạo được tạo

thành và biến đổi ra sao, và viết bài tranh luận về các vấn đề nhìn từ các quan điểm khác nhau.

- Giúp con quý vị hiểu chi tiết đọc được từ tài liệu tham khảo bằng cách bàn về các chi tiết này, rồi quyết định coi đâu là các ý tưởng chính. Sau đó thì các ý tưởng này có thể được liệt ra từng điểm một.
- Đọc bài viết của con mình rồi bàn về một số điểm mà các em viết hay, thí dụ như chi tiết trình bày thứ tự rõ ràng, dễ theo dõi, đánh vần đúng. Nếu có điểm gì không rõ thì hỏi con về điểm đó. Để ai khác đọc bài viết của mình có thể hữu ích.
- Khuyến khích con quý vị đọc lại bài viết của mình để kiểm tra cách đặt câu, đánh vần và chấm câu. Đôi khi đọc bài lớn tiếng lại để tìm ra cách để viết cho hay hơn.

Toán số là gì?

Toán số là khả năng dùng toán học trong đời sống hàng ngày tại nhà, tại sở và để tham gia vào đời sống cộng đồng. Điều này gồm việc sử dụng kiến thức toán học như khi ước lượng, đo đạc và suy diễn các chi tiết được trình bày dưới dạng bài viết, bảng trình bày và đường biểu diễn.

Toán số có nghĩa là gì ở trung học?

Ở Lớp 7, con quý vị sẽ học các môn học khác nhau với nhiều giáo viên khác nhau.

Hình vẽ của Fernleigh Adams, Lớp 11.

Mỗi môn học có thể dùng các ý tưởng toán học chuyên biệt, thí dụ như vẽ đường biểu diễn trong địa lý, đọc hay vẽ đường biểu diễn lịch sử theo thời gian, đo lường chính xác một thành phần nào trong kỹ thuật thực phẩm.

Có một số khía cạnh toán số nâng đỡ cho việc học trong mọi môn học. Các khía cạnh này gồm có:

- tính toán và giải đáp các vấn đề đơn giản về số
- ước lượng và đo đạc
- đọc và vẽ các đường biểu diễn và bảng trình bày
- suy diễn phân tích các chi tiết được trình bày bằng các đường biểu diễn.

Phụ huynh đóng một vai trò chủ yếu trong việc giúp con mình thực hành và phát triển thêm kỹ năng toán số. Sau đây là một số các ý tưởng mà quý vị có thể áp dụng tại nhà. Các ý tưởng này không dựa trên kiến thức về các môn học tại trường.

Ở trung học, tính toán và giải đáp các vấn đề đơn giản về số gồm có:

- giải đáp các vấn đề về số bằng cách dùng các phương pháp hữu hiệu trong việc viết ra và dùng trí óc. Thí dụ để nhân 299 với 3 thì một phương pháp hữu hiệu là nhân 300 với 3 rồi sau đó trừ đi 3.

Quý vị có thể làm gì tại nhà?

- Chỉ cho con cách tính tắt để giải đáp các vấn đề về số, chẳng hạn tính chẵn các con số để làm vấn đề đơn giản hơn, rồi sau đó điều chỉnh lại đáp số cuối cùng.
- Bàn với con khi quý vị giải quyết các vấn đề về số hàng ngày, chẳng hạn như:

- còn bao nhiêu cây số nữa mới hết cuộc hành trình

- khi trả hóa đơn thì tiền thối lại sẽ còn bao nhiêu

- tính ra khoản tiền được bớt trên giá của một món đồ

- so sánh giá của hai món đồ

Điều này sẽ giúp cho thấy sự liên hệ giữa những gì học tại trường và cách áp dụng các kiến thức này vào trong đời sống hàng ngày.

- Khi quý vị giải quyết một vấn đề về số thì bàn về phương pháp quý vị dùng để con có thể thấy cách quý vị giải quyết vấn đề. Thường thì có nhiều cách để giải quyết một vấn đề về số, và quý vị có thể có phương pháp khác với phương pháp được dùng tại trường của con mình.

Ở trung học, ước lượng và đo đạc gồm có:

- biết khi nào cần phải chính xác (với các chi tiết chẳng hạn như ngày, giờ và số đo) hoặc khi nào thì dùng con số phỏng chừng cũng được rồi.

Quý vị có thể làm gì tại nhà?

- Bàn về các chữ chẳng hạn như khoảng chừng, khoảng, gần như, và về sự kiện là điều này có nghĩa là chi tiết nêu ra không thật chính xác, thí dụ khoảng chừng 50 người, khoảng 200 năm trước, gần như mọi người. Bàn về cách tại sao các chữ này được dùng vào những lúc khác nhau.
- Bàn về các trường hợp khi mà sự chính xác trong đo lường hay con số có thể là điều rất quan trọng, thí dụ như về thuốc men. Hãy nghĩ về các trường hợp khác khi không cần phải có sự chính xác cao, thí dụ việc ước lượng coi cần bao nhiêu giấy để gói một món quà.
- Nhờ con dùng tỷ lệ trên bản đồ để ước lượng quãng đường phải đi.

Ở trung học, đọc và vẽ các đường biểu diễn và bảng trình bày gồm có:

- trình bày chi tiết theo nhiều cách khác nhau
- suy diễn chi tiết trên các bảng trình bày, chẳng hạn như trên thời khóa biểu xe lửa, hay tìm chi tiết trên các đường biểu diễn, chẳng hạn khi suy diễn vũ lượng hàng năm được trình bày cho thấy trên một đường biểu diễn chứ không phải bằng chữ.

Quý vị có thể làm gì tại nhà?

- Cho con thấy các thí dụ khác nhau về đường biểu diễn và bảng trình bày. Báo chí, tạp chí và giấy tờ quảng cáo thường có nhiều loại đường biểu diễn và bảng trình bày. Hãy bàn về các chi tiết được cho biết trên đường biểu diễn hay bảng trình bày. Hỏi con coi tại sao chi tiết được trình bày như vậy.
- Đặt câu hỏi để giúp con tìm tòi chi tiết trên đường biểu diễn hay bảng trình bày, thí dụ như: Mình có thể thu thập được các sự kiện nào từ đường biểu diễn này? Các chi tiết nào không được nói tới trên đường biểu diễn?

- Khuyến khích con xét tới việc dùng đường biểu diễn và bảng trình bày làm phương tiện trình bày chi tiết trong mỗi môn học, thí dụ khi hoàn tất một cuộc khảo sát cho bài làm tại nhà thì hãy bàn về cách tốt nhất để trình bày các chi tiết đó.

Ở trung học, đặt câu hỏi về các chi tiết gồm có:

- phát huy kỹ năng trong việc đặt câu hỏi về các chi tiết số liệu để coi chi tiết này có giá trị hay không
- kiểm tra nguồn gốc của các chi tiết này coi có đáng tin cậy hay không.

Quý vị có thể làm gì tại nhà?

- Khuyến khích con quý vị đặt các câu hỏi về quảng cáo, thí dụ bảng quảng cáo bán hàng nói là bột giá tới 70% thì điều này có nghĩa là mọi thứ đều được bớt giá 70%, hay có nghĩa là nhiều món đồ chỉ được bớt giá có 10% mà thôi, và một ít món đồ được bớt giá 70%. Người ta thường cố tình bỏ sót các loại chi tiết này.
- Dùng các thí dụ trên báo chí, truyền hình và quảng cáo có dùng các con số. Tìm kiếm chi tiết về xuất xứ của thông tin này, thí dụ từ các cuộc khảo sát

- hay thăm dò ý kiến, có bao nhiêu người được hỏi ý kiến? Những người này được chọn lựa ra sao? Nếu hỏi những người khác thì kết quả có khác không?
- Bàn về chi tiết được dùng để quảng cáo các thức ăn, và lý do tại sao công ty lại chọn các chi tiết này để quảng cáo. Chi tiết có khiến thức ăn coi có vẻ lành mạnh không? Công ty có cố giấu giếm điều gì không? Thí dụ một sản phẩm được quảng cáo là 97% không có mỡ thì có thể chứa ít mỡ, nhưng có thể chứa nhiều đường và muối. Chi tiết này có thể không được làm nổi bật lên.